

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/197/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614200342
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8614200342.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Advokátska kancelária, Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX Z. za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 343 828 právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie 153,20 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 4C/125/2014-49 zo dňa 26.11.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania vo výške 20,03 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia na účet právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu zamietol. Vyslovil, že náhradu trov konania účastníkom nepriznáva. Vedľajšiemu účastníkovi konania priznal náhradu trov v sume 59,14 Eur, ktoré je žalobca povinný zaplatiť na adresu jeho právneho zástupcu v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 4 ods. 2 písm. a) až s), § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, § 52 ods. 1 a 4, § 53 ods. 1,2 a 5, § 54 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 153,20 Eur s príslušenstvom titulom zmluvy č. 0620909784 zo dňa 29.11.2005.

Dňa 24.07.2014 oznámilo vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného občianske združenie Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ so sídlom v Prešove. Vo svojom vyjadrení vedľajší účastník uviedol, že v predmetnej právnej veci ide o spotrebiteľskú vec na ktorú je potrebné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že konečná splatnosť uplatnenej pohľadávky nastala 01.11.2010 a žaloba bola podaná dňa 05.06.2014 a preto vzniesol námietku premlčania. Navrhol žalobu zamietnuť.

Súd prvého stupňa sa stotožnil s názorom vedľajšieho účastníka, prihliadol na vznesenú námietku premlčania, ku ktorej sa pripojil aj žalovaný a žalobu žalobcu zamietol.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). Vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného priznal náhradu trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, pretože tento vstúpil do konania na ochranu občana spotrebiteľa a okrem právnej argumentácie vo veci poukázal na to, že nárok je premlčaný. Trovy právneho zastúpenia priznal z hodnoty 153,20 Eur, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu 16,60 Eur a paušál 8,04 Eur pri vykonaných úkonoch 1. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom (§13a ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), vyjadrenie z 18.11.2014 (§13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.) spolu 49,28 Eur + DPH 20% 9,86 Eur, spolu odmena advokáta 59,14 Eur. Povinnosť nahradiť trov konania uložil žalobcovi a to na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Proti rozsudku, a to proti výroku o trovách vedľajšieho účastníka, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že v danom prípade bola na mieste aplikácia ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p., keďže ide o drobný spor. Pritom je potrebné vychádzať zo zásady primeranosti a úmernosti vo vzťahu k výške žalovanej istiny, ale aj vo vzťahu k povahe veci, posúdenia jej zložitosti a obsahu podaní. Vedľajší účastník v obdobných veciach vystupuje opakovane s obsahovo rovnakými jednoduchými podaniami. Pomoc vedľajšieho účastníka v spore nebola vôbec účelná ani žiaduca, keďže súd zamietol žalobný návrh z dôvodu premlčania, na ktoré súdy prihládajú ex offo. V prípade trov vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Poukázal aj na rozhodnutie NS SR zo dňa 19.03.2014 sp. zn. 6M Cdo 5/2013. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných v § 142 O.s.p., a to najmä účelnosť vynaložených trov konania. Uviedol, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov považoval právne zastúpenie vedľajšieho účastníka za nadbytočné, účelové, nehospodárne a navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť z dôvodov, ktoré bližšie charakterizoval a priznať náhradu odvolacích trov vo výške 20,03 Eur.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam o neúčelnosti úkonov právnej služby, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo

vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že občianske združenie Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, vstúpilo dňa 24.07.2014 do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovaného podľa § 93 ods. 2 O. s. p. s tým, že podľa § 93 ods. 4 O. s. p. má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom koná iba sám za seba. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že vedľajší účastník vo vyjadrení k žalobe zo dňa 18.11.2014 podanom prostredníctvom právneho zástupcu v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú vec na ktorú je potrebné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka Poukázal na skutočnosť, že konečná splatnosť uplatnenej pohľadávky nastala 01.11.2010 a žaloba bola podaná dňa 05.06.2014 a preto vzniesol námietku premĺčania. Navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si trovy konania.

Podľa § 150 ods. 2 O.s.p. ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť

V prípade drobných sporov často dochádza k situácii, že trovy konania dosahujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako sama pohľadávka, ktorá je predmetom sporu. Ak sú trovy konania neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo ich náhradu znížiť. Neprimeranosť zásadne znamená, že náhrada trov konania prevyšuje uplatnenú pohľadávku.

Vedľajší účastník vystupujúci v konaní na strane žalovaného, ktorý bol v merite úspešný a ktorému by podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. patrila náhrada trov konania, si uplatnil trovy v celkovej výške 59,14 Eur za 2 úkony právnej služby, ktoré mu následne súd prvého stupňa priznal. V pomere k predmetu konania - istine vo výške 153,20 Eur tak trovy konania vedľajšieho účastníka nedosahujú ani výšku istiny. Pretože trovy konania nemožno považovať za neprimerané voči uplatnenej pohľadávke, nie je možné na daný stav aplikovať ust. § 150 ods. 2 O.s.p.. Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že trovy právneho zastúpenia uplatnené žalobcom v žalobnom návrhu predstavujú sumu 59,14 Eur, teda sám žalobca sa domáha náhrady trov konania v plnej výške, zatiaľ čo vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi právo na náhradu trov konania v plnej výške popiera.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania“ tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu

a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu“).

Žalobca argumentuje predmetom činnosti vedľajšieho účastníka inter alia jeho vedľajšími intervenciami na ochranu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Tým má byť podľa žalobcu vedľajší účastník spôsobilý sám vystupovať v konaní a zastúpenie advokátom len navyšuje trovy.

Táto argumentácia je zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na neposkytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Ak by súd mal prijať argumentáciu žalobcu, tak potom vzhľadom na jeho nepochybne profesionálne vymáhanie pohľadávok by sa malo to isté pravidlo aplikovať na neho samotného. Aj jeho právne zastúpenie by sa javilo nadbytočné a zbytočne navyšujúce trovy konania.

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je náhrada trov konania protistrane, ale aj vedľajšiemu účastníkovi, ktorý vystupuje na jej podporu. Niet dôvodu na výnimku u profesionálnych právnických osôb zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSTĚ/S. uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

Na právnu úpravu vyplývajúcu z oslovenia §93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 01.01.2015 prihliadať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01.01.2015, teda v dobe kedy v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania vedľajšieho účastníka rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný vedľajší účastník na strane žalovaného, ktorý ma právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného priznal náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia z tarifnej hodnoty 153,20 Eur za 1 úkon právnej služby odmena 16,60 Eur: vyjadrenie k odvolaniu žalobcu 8,30 Eur (§ 13a ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.) + režijný paušál 8,39 Eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č.655/2004 Z.z.) + 20 % DPH 3,34 Eur, spolu vo výške 20,03 Eur. Náhradu trov odvolacieho konania v uvedenej výške je povinný zaplatiť žalobca na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.